

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा.

२००१-२००२

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक
व
आर्थिक समालोचन
2001-2002

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2001-2002

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		भाग - 1 दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 21
		भाग - 2 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ,घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3	1.3	1991 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणा-यांची संख्या	15
6	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत काम करणा-या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	19
7	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरिता आक्टोबरी	22
10	1.8	भिती, छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालु किमतीनुसार	27
14	1.12	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किमती नुसार	28

अ. क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		2. हवामान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य 2001	29
16	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान 1998	34
		3. कृषी	
17	3.1	जमीनचा वापर सन 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	35
18	3.2	तहसिलवार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	37
19	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन (2001-2002)	55
20	3.4	विविध साधनानी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	56
21	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र 1997-98, 99-2000 व 2000-2001 चा वर्षाकरिता	58
22	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी 1997-98, 99-2000 व 2000-2001	68
23	3.6(ब)	तालुकावार कुपननलीका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपाची संख्या (2001-2002)	70
24	3.7	विहीरी खैरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे (2001-2002)	71
25	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे 30, जून 2002 अखेरची	73
26	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	77
27	3.10	कृषी विषयक अवजारे कृषी गणना 1997.	81
28	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती 2001-2002	82

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		4. पशुसंवर्धन	
29	4.1	तर्हासलेवार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	85
30	4.2	जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संख्यांची तालुकावार संख्या 2001-2002	92
31	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या वर्ष 2001-2002	94
32	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य वर्ष 2001-2002	95
33	4.4	मन्यलाप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कतल केलेल्या पशुंची संख्या (2001-2002)	96
34	4.5	जिल्हयातील वनक्षेत्र वर्ष 2001-2002	97
35	4.6	जिल्हयातील मुल्य व गोण वनउत्पादन वर्ष (2001-2002)	98
36	4.7	जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2001-2002)	99
37	4.8	जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (2001-2002)	
		5. रोजगार उद्योग, खनिकर्म व वीज	
38	5.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष 2001	100
39	5.2	चालू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 2001	106
40	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष 2001	110
41	5.4	उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष 1996-97	114
42	5.5	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी वर्ष 2001	118
43	5.6	अज्ञानवाद मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 2001-2002	120
44	5.7	जिल्हयातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2001)	121
45	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (31 मार्च, 2002 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	122
46	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लाकसंख्या व त्यांची लाकसंख्या 31 मार्च, 2002 अखेर	123
47	5.10	विजेचा वापर 2001-2002 या वर्षाकरिता	124
48	5.11	कृषी व विंगार कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	125

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
49	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारण नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	126
50	5.13	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	127
51	5.14	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	128
52	5.15	बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	129
53	5.16	उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व राजगार यांची संख्या - (आर्थिक गणना 1998)	130
54	5.17(अ)	वस्तूनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान	131
55	5.17(ब)	गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	132
56	5.18(अ)	घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	133
57	5.18(ब)	घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान संख्या (आर्थिक गणना 1998)	134
58	5.19(अ)	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	135
59	5.19(ब)	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	136
60	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	137
61	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	138

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		6.सहकार	
62	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था 31.3.2002 अखेर	139
63	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती (31.3.2002 ला संपणा-या वर्षाकरिता)	140
64	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2002 अखेर	141
65	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्य 31.3.2002 अखेर	142
66	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	143
67	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	--
68	6.7	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य 31.3.2002अखेर	146
69	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक-कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2002 अखेर	149
70	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2002 अखेर	--
71	6.10	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2002 अखेर	150
72	6.11	जिल्हयातील बिगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	151
73	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	152
74	6.13	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य 31.3.2002 अखेर	155
75	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशिल 31.3.2002 अखेर	156
76	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती 31.3.2002 अखेर	157
77	6.16	जिल्हयातील मावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.3.2002 अखेर	165

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		7. वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
78	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामाफ त उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 2001	166
79	7.2	नांदणी जिल्ह्याच्या जन्म-मृत्यूची संख्या 2001	168
80	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या 2001	170
81	7.4	माता बाल सांगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी 2001-2002 च्या कार्रता	171
82	7.5	जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या 2001-2002	172
		8. शिक्षण	
83	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	173
84	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या 2000-2001	174
85	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 2000-2001	175
86	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था 2000-2001	176
87	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागसलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 2000-2001	177
88	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च 2001-2002	178
89	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) तार्त्रिक शाळा (आठवी ते बारावी) 2001-2002	179
90	8.8	जिल्ह्यातील प्रांढ शिक्षण कार्यक्रम 2001-2002	--
91	8.9	शिक्षकाकरिता प्रशिक्षण संस्था 1999-2000	180
92	8.10	तालुकावार शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडांगणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इत्यादी माहिती - 2001	181

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		9. वाहतूक व दळणवळण	
93	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी (31.3.2002 या वर्षाअखेर)	182
94	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी (31.3.2002 या दिवशीची)	183
95	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी 31 मार्च 2002 अखेर	184
96	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या 31 मार्च 2002 वर्षाअखेर	185
97	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक आकडेवारी (2001-2002) वर्षाकरिता	186
98	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना 2001 या वर्षाकरिता (वाहतूक गणना डिसेंबर, 2001)	187
99	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी (वर्ष 31 मार्च, 2002) अखेर	199
		10. स्थानिक संस्था	
100	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च (वर्ष 2001-2002 करिता)	200
101	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरिता)	201
102	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबदार उत्पन्न व खर्च (2001-2002 या वर्षाकरिता)	204
103	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगरपालिकांची उत्पन्न व खर्च (2001-2002 वर्षाकरिता)	206
		11. नियोजन	
104	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च 2001-2002	208
105	11.2	योजनेखालील महत्वाची भौतिक साधने 2001-2002 या वर्षाकरिता	210
106	11.3	रोजगार हमी योजना (2001-2002 या वर्षाकरिता)	219
107	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च (2001-2002 वर्षाकरिता)	220
108	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपायायोजना 2001-2002 या वर्षाकरिता	221
109	11.6	संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र (2001-2002 वर्षाकरिता)	223

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
110	11.7	जिल्हयातील रासायनिक खताचे वाटप(2001-2002वर्षाकरिता)	230
111	11.8	जिल्हयातील साखर कारखाने 2001-2002 या गळीत हंगामाकरिता	231
112	11.9	दुग्ध संस्थांची संख्या (वर्ष 2001-2002)	232
113	11.10	अवषण प्रवण कार्यक्रमांची पगती दर्शविणारा तक्ता(वर्ष2001-2002)	233
114	11.11	जिल्हयातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तद्तुद व खर्च (2001-2002)	234
115	11.12	बीता कलनी कार्यक्रम (2001-2002 या वर्षाकरिता)	236
116	11.13	विशेष घटक योजना (2001-2002 या वर्षाकरिता)	237
117	11.14	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (वर्ष 2001-2002)	238
12. किंमती व निर्देशांक			
118	12.1	जिल्हयातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती एप्रिल,2001 ते मार्च,2002	240
119	12.2	जिल्हयातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती वर्ष 2001	242
120	12.3	महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक सन 2001-2002	248
13. न्याय व प्रशासन			
121	13.1	जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या सन 2001-2002	249
122	13.2	जिल्हयातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी सन 2001-2002	250
123	13.3	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार सन 2001-2002	251
124	13.4	तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण 2001-2002	252
125	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे सन 2001-2002	253

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		14. बँकींग व विमा	
126	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे सन 2001-2002	254
127	14.2	जिल्हयातील 31 मार्च, 2002 रोजी चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	255
128	14.3	उत्तरविलेच्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम (2001-2002)	255
		15. संकिर्ण	
129	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी सन 2001-2002	256
130	15.2	गाळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या सन 2001-2002	257
131	15.3	तहसिल निहाय गाळा केलेला जमीन महसुल सन 2001-2002	258
132	15.4	मुद्रणासये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके 31.3.2002 या दिवशी	259
133	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर सन 2001-2002	261
134	15.6	जिल्हयातील 1999 मधील लोकसभा व 1999 मधील विधानसभा निवडणूक संबंधी आंकडेवारी	262
135	15.7	जिल्हयातील 31.3.2002 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	266
136	15.8	निवडक निर्देशाकाचे कल 2001-2002	268